

Chroń konie przed stresem!

Autor: Maike RAKEBRANDT; Senior Product Management Equine & Pet, Leiber GmbH

Najlepsza ochrona przed stresem zaczyna się od regulacji mikroflory jelitowej. Jeśli jelita są osłabione, układ odpornościowy traci siły i znacznie szybciej reaguje na czynniki stresowe. Długotrwały stres może mieć negatywny wpływ na cały metabolizm konia. Organizm jest bardziej podatny na alergię, tworzenie się wody kałowej, biegunki, kolkę, ochwat, wrzody żołądka czy egzemę letnią.

Stres i jego konsekwencje czyhają wszędzie

Konie są codziennie narażone na czynniki stresogenne. Często na początku nie są one widoczne dla właścicieli koni, ale na dłuższą metę stanowią dla konia duże obciążenie. Należą do nich na przykład:

a) Niewłaściwa dieta: Nadmierna podaż prowadzi do długotrwałego obciążenia procesu przemiany materii. Narządy detoksykujące, takie jak wątroba i nerki, muszą stale pracować na pełnych obrotach. Zbyt dużo energii powoduje u koni otyłość, natomiast zbyt dużo białka może prowadzić do uszkodzenia nerek. Niedobór kalorii prowadzi do mobilizacji rezerwy organizmu, co powoduje zużycie dodatkowej energii. Zbyt dużo wapnia utrudnia wchłanianie magnezu i może prowadzić do wtórnych niedoborów, nawet jeśli pasza zawiera wystarczającą ilość magnezu. Mogą wystąpić stany niedoboru, które w dłuższej perspektywie prowadzą do poważnych chorób, takich jak odwapnienie kości lub mobilizacja białka z tkanki mięśniowej.

b) Stres psychiczny: Odstawienie źrebaka od matki jest bardzo drastycznym przeżyciem, które na dłuższą metę może wywołać u źrebaka traumę. Nawet młode konie, które zaczynają być ujeżdżane lub konie biorące udział w turniejach, które nie spełniają wymagań swoich jeźdźców (przeciążenie), często wykazują objawy stresu psychicznego. Konie rekreacyjne są również narażone na stres psychiczny, na przykład w przypadku silnego bólu, takiego jak kolka, ochwat lub traumatyczne urazy. Ciągły stres może wtedy mieć wpływ na żołądek. Konsekwencje: Utrata wydolności, zaburzenia trawienia, zapalenie błony śluzowej żołądka lub wrzody żołądka.

c) Warunki hodowli: W zależności od systemu hodowli koniom oferowane są różne możliwości aktywnego ruchu. Organizm konia jest nastawiony na ruch. Bieganie nie tylko oczyszcza drogi oddechowe, ale usprawnia także procesy trawienne, gdy koń regularnie zażywa ruchu. Często ograniczona możliwość kontaktów społecznych w pojedynczych boksach jest dziś postrzegana jako problematyczna. Jednak nawet trzymanie koni w grupie może stanowić dla nich stały stres, zwłaszcza dla koni mało dominujących i o niskiej pozycji w hierarchii.

d) Stres społeczny: Hodowla koni w grupach jest dzisiaj z pewnością preferowaną metodą z punktu widzenia dobrostanu zwierząt. Należy jednak zwrócić szczególną uwagę na to, czy dany koń faktycznie nadaje się do trzymania w grupie. Choroby takie jak woda kałowa lub wrzody żołądka, ale także kolka, wiążą się ze stresem społecznym wywołanym życiem w grupie.

e) Zanieczyszczenie środowiska: Spożycie trujących roślin, takich jak starzec, lub nadmierne spożycie żołądki również wywołuje wtórny stres układu trawiennego. Nawet rozpylanie pestycydów na sąsiednich polach może wywołać stres. Zmiana sierści jesienią i wiosną jest ostatecznie także czynnikiem stresu środowiskowego, wywołanym przez zmiany klimatyczne, które obciążają metabolizm, a tym samym stresują konia.

f) Patogeny i pleśń: Oprócz różnego rodzaju pasożytów, takich jak gziaki, glisty i tasieńce, a także ich negatywnego wpływu na układ trawienny, szczególnym problemem są tutaj mykotoksyny. Wysoki stopień zanieczyszczenia paszy podstawowej pleśniami (lub produktami ich metabolizmu – mykotoksynami) lub duże zanieczyszczenie bakteriami z gruby Clostridioides, lub patogenami wywołującymi zatrucie jadem kiełbasianym, np. w kiszonce z traw, stanowi duży „stres” dla organizmu. Obciążają one metabolizm, a zatem układ trawienno i odpornościowy.

g) **Stosowanie leków:** Wiele leków stosowanych u koni wykazuje niepożądany wpływ na przewód pokarmowy lub mikroflorę jelitową. Należą do nich w szczególności antybiotyki, leki przeciw pasożytnicze lub kortyzon. Stabilizacja flory jelitowej jest ważna, aby uniknąć trwałych szkód i chorób wtórnych.

Także stosowanie olejków eterycznych budzi dziś kontrowersje. Na przykład podejrzewa się, że długotrwałe podawanie olejku miętowego może powodować uszkodzenie wątroby. Kontrowersje budzi także stosowanie imbiru, który podawany w sposób ciągły podrażnia błonę śluzową przewodu pokarmowego. Nie bez powodu oba produkty znalazły się na liście środków dopingowych.

Ochrona przed stresem zaczyna się od regulacji czynności jelit

Drożdże piwne, zwłaszcza w połączeniu z młótem browarnianym (**Leiber YeaFi® BT**), wytłokami jabłkowymi i niemielasowanymi wysłódkami buraczanymi (**Leiber YeaFi® AB**), mogą wspomagać konia w „sytuacjach stresowych”. Stanowią pożywkę dla mikroflory jelitowej. Zapewniają lepsze wykorzystanie składników odżywczych, a tym samym utrzymują stabilną wartość pH. Produkty z drożdży piwnych wzmacniają i wspomagają błonę śluzową jelit. Stanowi ona pierwszą barierę ochronną przed wnikaniem zarazków chorobotwórczych, patogenów lub mykotoksyn. Jednocześnie β -glukany i mannanooligosacharydy ze ścian komórkowych drożdży piwnych (**Biolex® MB40**) wiążą mykotoksyny, wypierają zarazki chorobotwórcze i wzmacniają jelitową tkankę limfatyczną (GALT), która ma decydujący wpływ na układ odpornościowy.

Ochrona jelit to ochrona immunologiczna, a zatem skuteczny sposób wspomagania koni w sytuacjach ostrego stresu.

Chcesz dowiedzieć się więcej o produkcji, różnicach, działaniu i praktycznym zastosowaniu?

leiber-pferd.de/pl/

Od 1954 roku stosujemy upcykling na poziomie rynków światowych i obserwujemy środowisko oraz klimat.

Leiber
Excellence in Yeast